

SCRISOARE FĂRĂ DATĂ

Aștept de-atâta vreme prin viața mea să treci
 Că nu mai știu, în minte, să mai aleg poteci
 Pe care să pășească aducerile-aminte,
 Și nu mai știu pătrunde adâncul din cuvinte,
 Nici să gândească la toate ce vor mai fi de-açum...
 M'a gârbovit uitarea la margine de drum
 Subt boltă de tăcere crescută 'n așteptare,
 Și-aud în mine plânsul netălmăcit, pe care
 L'a 'năbușit durerea cu mâini verzui și reci...

Aștept de-atâta vreme prin viața mea să treci
 Că nici-o primăvară nu știe să-mi aducă
 În tresăriri, nici teamă, nici dor târziu de ducă,
 Nici soare bun din care să-mi luminez un gând.
 Nici ghiocel spre care să mă înclin, visând...

Coca FARAGO

IUBIREA IUBIRILOR

de Antonio FOGAZZARO

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Poetul îi zise : Ce vrei dela mine ?
 De piatră-s acum și mormânt mă numesc.
 Răspunse frumoasa : Mormânt, te iubesc :
 De vie mă vreau îngropată în tine.

Poetul îi zise : Sunt multe 'ngropate
 În inima-mi rece : loc n'a mai rămas.
 Răspunse frumoasa : Vre-una din toate
 Va fi milostivă la blândul meu glas.

Rugându-și rivalele, pune-arzătoare
 Pe inima-i rece, gura ei mică :
 Aceea pe care întâi o iubise,
 Tăcută și singură 'ncet se ridică.

Aceea ce 'ntăia, ca praf și cenușă,
 Splendoarea și inima lui le dăduse,
 Ca el să mai aibă un ceas de plăcere,
 Cu ochii în lacrimi, tăcută, se duse.

În românește de Pimen CONSTANTINESCU

CÂTEVA CONSIDERAȚII ASUPRA STUDIULUI D-LUI EM. PANAITESCU: „NUMĂRUL GEȚILOR ȘI AL DACILOR“

În volumul omagial „În memoria lui V. Pârvan“, D-l Em. Panaitescu, profesor de istoria antică la Universitatea din Cluj și Director al Școlii române din Roma, a publicat, pe 13 pagini, un articol cu titlul menționat mai sus. E, pe cât știu, prima lucrare de istorie antică a autorului, o lucrare de debut, adică a unui debutant. N'ași fi făcut acestui mic studiu onoarea unei recenzii, dacă autorul n'ar fi căutat să-i atribue o importanță cu totul deosebită, ceea ce reese din faptul că l-a citit sau a stăruit să fie citit înaintea a trei docte adunări: Congresul de istorie din Varșovia, Academia Pontificia din Roma și Academia română.

Din fiecare pagină a broșurii în chestiune respiră un efort penibil și o suficiență sfărăitoare; din fiecă rând transpiră extasul debutantului în fața unei probleme pe care își închipue că a rezolvat-o, deși la sfârșitul lucrării autorul ne asigură, modest, că „rezultatele... nu pot fi privite ca o rezolvare definitivă, dar vor ajuta la rezolvarea problemei“. Modestie de rigoare, care-l prinde așa de bine pe scriitor, și care e atât de sinceră!

Să vedem la ce se reduce această contribuție „științifică“ la capitolul demografiei antice.

Mai întâi, Dl E. P., care în lucrarea sa nu face altceva decât să dilueze, în chip neîndemnatic și încoherent, o pagină din *Getica* lui Pârvan (pg. 91—92), începe cu o afirmație deadreptul necuviincioasă, mai ales într'o carte de omagiu pentru memoria fostu-

lui prof. de la Univ. din București: „O încercare de a stabili, cu o aproximație posibilă, populația Geților și a Dacilor nu a fost făcută până acum“ (p. 4). Exploratorul nostru sau a uitat, sau se face că nu știe, pentru a spori în chip indecent meritul (?) problematic al descoperirii sale, că de problema aceasta s'au ocupat — incidental — (și se putea oare s'o treacă cu vederea?) și Dl N. Iorga (în *Gesch. des rum. Volkes*, Vol. I, pg. 35) și V. Pârvan, în însăși *Getica* (p. 91), dela care pornește și autorul. Cel dintâi, Dl Prof. N. Iorga, a opinat că numărul acestor străbuni îndepărtați ai noștri nu putea depăși cifra de o sută de mii de oameni, celălalt — V. Pârvan — a ajuns la concluzia că acest număr era circa de un milion, cifră pe care autorul *Geticei* o obțineva pornind de la raportul 1:5, care, în sistemul de recrutare la barbari, reprezenta raportul dintre numărul ostașilor și totalul populației. Strabo spune (VII, 3, 13) că oastea Geto-Dacilor, în epoca lor de înflorire, se urca până la 200 de mii de oameni; înmulțind această cifră cu 5, obținem un milion, sumă care, după V. Pârvan, reprezintă numărul populației Geto-Dacilor.

Atunci cum rămâne cu afirmația dlui E. P., care pretinde că nimeni, până la Dsa, n'a cercat de a stabili „cu o aproximație posibilă“ numărul populației geto-dace?

După un astfel de început nenorocos, suficient el singur să discrediteze complet toate afirmările ulterioare, autorul nostru, cu un aer doctoral, ne atrage atenția foarte grijuliu — e așa de scrupulos dl E. P. când e vorba de probleme de știință! — asupra sensului unor termeni din opera greului Strabo, adică a istoricului geograf de la care pornește, termeni prin care scriitorul antic vrea să distingă epoca mai veche de cea contemporană. Această accentuare atât de incongruentă (pentru un istoric de meserie, dar atât de naturală pentru un începător ca Dl E. P.) a unor banalități, care se presupun arhicunoscute oricărui cercetător cât de cât versat în acest domeniu, ne dovedește că pentru Directorul Școlii române din Roma ele constituiau adevărate revelații.

* * *

Argumentația pe care se sprijină Dl E. P. spre a ajunge la concluzia că numărul Geto-Dacilor se ridică în epoca lui Strabo la două milioane și jumătate, e un model de incoerență și de lipsă de metodă. Și anume pentru următoarele motive:

a) Pe mai multe pagini se discută veracitatea cifrei de 200 de

mii de oameni, ce ar fi alcătuit armata lui Burebista. S'o admitem ca exactă (deși eu sunt convins — ca și Dl N. Iorga — că e exagerată). Ce rezultă de aici? Discuția în jurul acestei cifre ar fi fost necesară, dacă autorul, ca și Pârvan, pornind dela raportul 1:5 (sau 1:4), obișnuit în recrutările din țările barbare, ar fi vrut pe baza acestui raport să calculeze cifra populației din ținuturile ocupate de Geto-Daci. Dar ce se întâmplă?

După ce se discută inutil și incoherent problema aceasta pe mai multe pagini, Dl E. P. pornește subit de la criteriul densității populației, stabilit de Dsa, în chip cu totul arbitrar, pentru regiunea din N. Dunarii, la 5 pentru Km², ca să ajungă la încheierea că, dacă întinderea imperiului lui Burebista era de cca 500 mii Km². (?) iar densitatea era de 5 la Km.², populația acestor ținuturi trebuia să fie de circa două milioane jumătate.

Atunci la ce mai era nevoie de discuția în jurul cifrei de 200 de mii ostași pe care regatul lui Burebista îi putea — zice-se — scoate la luptă? La ce? — Pentru ca să sporească numărul paginilor, în care vedem figurând, nu știm, zău! de ce, și povestea cu Zamolxis¹⁾.

b) la pag. 12, Dl E. P. admite el însuși veracitatea raporturilor de 1:4 în lumea Tracilor, pe baza căruia Beloch a ajuns la rezultatul că populația regatului Odrysilor, în timpul lui Tucidide, la o armată de 150 mii oameni, se urca la suma de 600 mii locuitori. Atunci de ce nu utilizează autorul acest raport și la cifra de 200 mii de ostași din regatul lui Burebista, ci introduce un criteriu străin, mult mai nesigur și mai labil, anume pe acela al densității?

c) In alte două pasagii citate de autor, Strabo spune (VII, 3, 12 și 13) că, după Burebista, populația geto-dacă nu mai putea pune pe picior de război decât 40 mii de ostași. Lucrul e limpede. Așa îl înțelegea și Pârvan (v. p. 91: „puterea ofensivă geto-dacică“). Dar Dl E. P., ca să mențină mortiş cifra aceea de 200 de mii, susține, așa de gustul dsale, fără să fie autorizat de nimic, ște nici un indiciu cât de slab, că numai una din cele 5 părți (în câte, adică, fusese împărțit regatul geto-dac după moartea lui Burebista) reprezenta aceasta cifră (v.p.10), adică contingentul de 40 mii ostași. Apoi

1) Desigur, ca autorul să anunțe sforăitor, că (pg. 5, nota) „analiza critică a textelor privitoare la Zamolxis merită (e delicios acest merit!) să fie supusă unei cercetări nouă“. Probabil tot anonimul Pârvan va fi pus la contribuție.

înmulțind pe 40 mii cu cinci, numărul celor cinci părți ale fostului regat geto-dac²⁾, și, după o nemaipomenită denaturare a sensului din text, prin un adevărat hocus pocus, ajunge însfârșit (Slavă ție, Doamne!) iar la cifra de 200 mii de ostași. Dacă Strabo ar fi vrut să înțeleagă așa ceva, s'ar fi exprimat în acest sens. Dar el spune ritos: a) în primul pasagiu (VII, 3, 12) că „Poporul, ridicat atât de mult de Bur., a decăzut, dar tot mai poate scoate în linie de bătae 40 mii oameni” și b) „Geții și Dacii, acum reduși (decăzuți) pot recruta până la 40 mii ostași”.

De altfel, cât de puțin caz făcea Strabo, cum era și natural, de acele împărțiri ale regatului geto-dac (a fost întâiu una în 4 părți, apoi alta în 5 părți în timpul lui August) se vede și din pasagiul (VII, 3, 11) în care geograficul antic nu acordă nicio importanță acelor împărțiri provizorii, mereu altele și altele.

d) La p. 10 autorul numitului studiu afirmă că „în scurta perioadă de la Caesar la Augustus, nu poate fi admisă cu nici un fel de raționament scăderea bruscă a forței militare de la 200 de mii la 40 mii de oameni”. Și, mă rog, de ce nu? De ce să nu acorzi crezare³⁾ lui Strabo, (pe care până acuma l'ai luat drept bun) când spune că Geții, după Burebista, au slăbit din pricina revoltelor și a Romanilor? Dar însuși autorul (E. P.) afirmă (la p. 12) într'un parantez intercalat (p. 12) de Dsa într'un citat din Strabo, (interpretat, cum vom vedea mai jos, într'un chip dezastruos), că Tracia (prin care Dl E. P., prin o inexplicabilă și stranie ignoranță înțelege și regatul geto-dac din N. Dunării) era secătuită după moartea lui Burebista. Dar oare n'au contribuit la scăderea contingentului militar din ținutul geto-dac, în afară de cauzele indicate de Pârvan (p.92), atât expedițiile romane cu scop de a pedepsi pe Geto-Daci, cât și incursiunile vecinilor, transporturile de Geți, capturați în număr de câte 50 mii și 100 de mii și mutați în Sudul Dunării, transplantări de care vorbește, imitând servil (fără s'o pomească) aceeași faimoasă pagină din Pârvan, și autorul studiului în chestiune, care nu observă că această mențiune strică economia argumentării sale? Și apoi cum putea Strabo susține absurditatea

²⁾ De unde știe autorul că aceste cinci părți erau egale și că dedeau exact acelaș contingent, în cazul când, prin absurd, am admite ciudata sa restălmăcire?

³⁾ De fapt, pentrucă așa spune Pârvan, de care autorul se sfiește să pomească și a cărui argumentare n'o poate urmări.

că, deși țara Geților și Dacilor era atât de redusă, după Burebista, totuși era în stare să recruteze — cum afirmă autorul — același contingent de oaste ca în epoca ei de înflorire?

e) Dar totala lipsă de orientare a istoricului clujan reiese, în mod impresionant, din chipul cum Dsa exploatează fragmentul 48 din cartea VII a lui Strabo, fragment în care geograful antic spune: „*Toată Tracia este alcătuită din 22 de popoare; deși este foarte secătuită, tot poate pune pe picior de război până la 15 mii călăreți și până la 200 mii de pedestrași*“. După înțelesul pe care scriitorul grec îl dă cuvântului *Tracia*, nu poate fi vorba decât de regiunea din Sudul Dunării. Acest lucru autorul îl putea vedea atât din pasagiul în care Strabo (VII, 3, 11) vorbește de incursia lui Burebista, care, trecând Istrul, pustia *Tracia*, cât mai ales din contextul fragmentului 48, citat de Dsa și denaturat cum nu se poate mai rău; în acest context, geograful antic, circumscriind regiunea de care se ocupă în acest loc, pomenește tot de localități (Maroneia, Orthagoreia, Tempyra, Doriscos) ce se află chiar în Sudul muntelui Haemus, în ținutul ce făcea parte în chip evident — după textul scriitorului grec — din *Tracia*. Numele acesta nu s'a întrebuițat de antici decât pentru a designa regiunea ce are ca hotar nordic Dunărea noastră (v. Weiss, în Pauly-Wissowa, R. E. VII. col. 1331).

Di E. P. crede (v. p. 10) că în expresia lui Strabo „toată Tracia“ e vorba și de ținutul din N. Dunării. Aceasta reese și din nota 1 de la pag. 12., cât și din parantezul clandestin, pe care în aceeași pagină îl pune în cărca originalului după care traduce, și în care autorul studiului în chestiune, vorbind de Burebista, se gândește, bineînțeles, la Geți și Daci. Tot aceasta mai reese și din pagina 10, unde prin „Thracia, este foarte secătuită“ Dsa înțelege iar că ar fi vorba de Geto-Daci. Ei bine, autorul s'a înșelat cu totul tot, pentru că Tracia cu cele douăzeci și două de popoare e țara din Sudul Dunării.

f) Altă eroare comite Dsa când crede că cei două sute de mii de ostași, de care e vorba în acest fragment 48, sunt tot aceia de care Strabo vorbise (VII, 3, 13) când stabilea puterea Geților și Dacilor. E clar însă că aci istoricul antic vorbește de contingentul de oaste pe care numai *Tracia* — regiunea din Sudul Dunării — îl putea scoate în timp de luptă. Altfel, dacă am admite, prin absurd,

interpretarea profesorului de ist. antică de la Univ. din Cluj, ar rezulta că toți Tracii din vremea lui Strabo nu puteau da decât o armată de 15 mii călărași, când, după mărturia lui Tucidide (mai veche ce e drept, dar utilizată și de Beloch și de Dl E. P., după el) de care autorul uzează în favoarea tezei sale, numai regatul Odryzilor, putea să scoată în vreme de război 150 mii de oameni.

g) Cum poate, mai departe, autorul să afirme că cifra de 200 de mii ostași pentru regiunea daco-getă e atestată de Strabo cu precisiune⁴⁾ (p. 13), când geograful grec spune în chip foarte aproximativ: „chiar până la 200 de mii“?

Precisiunea aceasta a profesorului clujan se întinde ca gumelelasticul. Când Strabo afirmă că poate fi vorba de un maximum de 200 mii ostași (la Geto-Daci), Dl E. P. socoate această cifră ca un minim de recrutare (v. p. 11)! Dar, vezi, pricina acestei oscilări trebuie căutată în tendința autorului de a masca originalul (*Getica* lui Pârvan) a cărui argumentare strânsă e înlocuită cu un surogat incoherent și deslinat.

Am spicuit doar câteva din erorile cele mai masive, de care e înșesat articolul laboriosului Director al Școlii române din Roma. Trebuie să mărturisesc că ne surprinde, cum, pe un spațiu așa de restrâns, autorul a izbutit să grămădească atâtea enormități. Dar de la un debutant — cam tardiv, ce e drept! — te poți aștepta, la urma urmei, la asemenea surprize.

În definitiv, teza pe care o susține așa de neîndemânatic Dl E. P. se poate rezuma în patru rânduri: *Cifra aproximativă a populației geto-dace s'ar putea afla pornind dela criteriul densității⁵⁾. Dacă prin analogie cu densitatea teritoriilor vecine Geto-Daciei se poate admite pentru regatul de 500 mii Km² al lui Burebista densitatea de 5 locuitori pe Km², populația acestui ținut va fi fost de circa 2 mil. și jumătate.*

Decât și criteriul acesta, așa cum e utilizat aci, pornește de la

⁴⁾ Dl E. P. are o adevărată slăbiciune pentru acest cuvânt, care e de *bon-ton* în orice cercetare cu pretenții științifice. D-sa vrea să se știe că ține să fie precis (acribes) în tot ce afirmă! Cât de precis e în realitate, se vede chiar din prima sa afirmație prin care neagă că vreun predecesor ar mai fi cercetat chestiunea pe care D-sa o abordă cu atâta imprudență temeritate.

⁵⁾ Care de cele mai multe ori pornește tot dela criteriul sistemului de recrutare. V. chiar pg. 12 din studiul Dl. E. P. unde e vorba de populația regatului Odryzilor-

premise false. Densitatea de 5 pro Km² ni se pare prea mare. In-suși autorul spune, după Pârvan, că în lumea tracă, cu viața ei rurală, populația va fi fost mai rară. Deci densitatea s'ar putea stabili cu bunăvoință la 3 locuitori de Km². Apoi, din suprafața de 500 mii Km², cât se atribue Geto-Daciei în chip — cred — exagerat, trebuie să scădem Pannonia cu cei 100 mii de Km² ai săi, provincie care n'a fost nicioată în chip stabil a Geto-Dacilor. Atunci, dacă înmulțim factorul densitate, 3, cu factorul suprafață, 400 mii, obținem un milion^o) două sute mii locuitori, cifră care se apropie de a lui Pârvan și ar putea fi mai rezonabil susținută, deși — recunosc — nu e cât de puțin sigură.

* * *

Chestiunile demografice sunt poate cele mai gingașe din istorie. Și când te gândești cu cât aplomb a cutezat să le înfrunte un începător ca Dl E. P!

Pe autor nu-l interesau însă adevărul și știința, care pentru mulți pseudo-savanți nu e decât o vacă de muls. Pe Dsa îl interesa reclama americană, publicitatea cât mai întinsă, chipul publicat prin ziare și... zgomotul de butoi gol, nu munca tăcută, pasionată, ce-ți oferă o satisfacție prin ea însăși, dându-ți perspectiva de a întrevedea ceea ce uneori crezi că ar fi adevărul.

Debutantul nostru n'a izbutit să-și însușească decât *masca științei*, mască grotescă ce se întrevede din suficiența găunoasă ce respiră din fiecare rând, din aparatul pretențios de note la sub-sol, care uneori n'au nici un rost (v. nota 1, pg. 14), iar alteori cuprinde pomeniri de autori pe cari istoricul nostru nu și-a dat osteneala să-i citească: altfel ar fi observat că unii din ei (cum e Cavaignac și Jullien) infirmă teza pe care Dsa pretinde să o susține.

Iată bagajul cu care pornește la drum înfumuratul nostru specialist de cea mai proaspătă factură, care, îndrăsneț cu îndrăsneala pe care și-o dă ignoranța, a pornit, cutezător și imprudent, la cucerirea, într'un mediu prea tolerant, a tuturor rangurilor, escaladate prin aruncarea de praf în ochii celor prea naivi sau.. neatenți.

Trei corpuri savante au avut îngerească răbdare de a suporta fără o observație, supliciu acestui fad imbroglio în care, pe

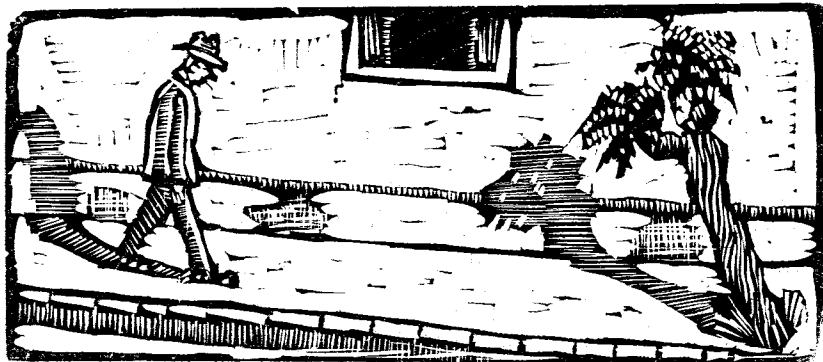
^o) La suma de un milion și ceva — pornind dela criteriul recrutării — ajungea și Dl N. Iorga (V. loc. cit.). Dar Dsa nu admite această cifră deoarece socote că Strabo exagerează mult, când afirmă că regatul Geto-dac avea 200 mii ostași.

fié ce pagină, eroarea și neadevărul conștient⁷⁾ se îmbulzesc până la strivire. Se vede că membrii societăților docte sunt uneori de o politeță... ucigașă.

Cât despre autor, ce nu suferă nici de boala recunoștinței, nici de patima curată a științei, să-mi dea voie să-i servesc cuvintele pitorești, prin care un scriitor de talent (v. E. Speranția, *Les papillons de Schumann*, pg. 265) zugrăvește pe omul *pragmatic*, sub a cărui rubrică intră și pseudo-savantul vânător de oportunități rodnice: „El trăește scufundat în pragmatismul primitiv; spiritul său se mișcă numai remorcat de scopurile animale, iar scara lui de valori e un fel de manometru adaptat abdomenului, punții, orgoliului sau altor cămăruțe subterane ale fiziologiei“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

⁷⁾ Chiar ultima notă cu care sfârșește articolul incriminat cuprinde un patent neadevăr, când autorul afirmă că „aproape toate textele discutate în această cercetare (v. p. 16, jos), sunt discutate și interpretate *din alte puncte de vedere* și pentru alte rezultate în marea operă *Getica*“. Dar când Pârvan discută pasagiul din Strabo, unde se pomenește de oastea de 200 mii a lui Burebista, spre a ajunge la concluzia ca regatul lui avea circa un milion de locuitori, înseamnă că el discută textele *din alte puncte de vedere*? Cu câtă grijă a ascuns Dl. E. P. această cifră, și asta, într'un omagiu adresat lui Pârvan! Ei, dar trebuia să fie mistificat cititorul, și pentru asta se putea trece și peste recunoștința datorită omagiatului, și peste bună-cuviință, și peste adevăr, ca să iasă la iveală, cu orice preț, reclama și problematicele aport în știință (?) al debutantului lipsit de scrupul și de eleganță sufletească.

SONET

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Să nu dai morții tot ce-ai strâns în viață
 Cu 'frângeri, desnădejde și sudoare ;
 Căci poate, pentru mulți, când trupul moare,
 Insemni prin amintire o povață.

C'ai strâns din flori în fapt de dimineață
 Mărgăritarul prăfuit în soare,
 De-l svârli, scăzându-i prețul, în vâltoare,
 Păcatului cu vrere-i cazî în față.

De rostul tău știu viermii 'n neguri oarbe.
 Nu 'ntrebi de ce-ai trecut prădând lumina
 Pe căi de alții 'n goană străbătute.

Iar primăvara-și coace iarba 'n tina
 Ce-acopere mormintele tăcute,
 Când floarea din adânc tăria-și soarbe.

Alex. IACOBESCU

PRIMĂVARA ÎN ORAȘ

Soarele a bătut vioi în ferestre ferecate
 Și-a chemat mulțimea jos pe stradă,
 Pe fiecare l-a îmbrățișat ca pe un frate
 Și i-a zâmbit îmbietor cu o ochiadă.

Pe corso e un caleidoscop de haine colorate
 Și-au năvălit cu toții râzând ca la paradă,
 La periferii s'au scos bârfelile 'n ogradă
 Și spun „bine-ai venit“ pe funii fluturate.

Pădurea ne-a trimis 'ntăia brândușă,
 O găză desmorțată abia din letargie
 S'a așezat convalescent pe-un geam de băcănie.

Iar un copil bondoc arată 'n față veselie
 Și 'n mână caldă scoasă din mânășă Cluj
 Un mugur cu scufie verde de păpușă.

METEMPSIHOZĂ

Mops hidos ce latră în necunoscut,
 Capră ce s'a întins spre-un mugur nevăzut,
 Mânz sburdalnic pe câmpii celeste,
 Smeu grăbit în căutarea zânei din povețe,
 Grifon cu cap de faun și ghiare de condor,
 Balaur scuișând flăcări sgre cula unui nor,
 Amibă uriașe vâslind spre patru vânturi, —
 Așa se schimbă norul în mersu-i prin văzduhuri.

.....
 Frumosul nor, un iceberg tăind albastre unde,
 Ce suflet blestemat de Brahma în tine se ascunde ?

.....
 Ești snfletul din noi
 Sau oglinda vieții de-apoi ?

Marcel OLINESCU

NOTIȚE NUMISMATICE

Gravorii greci. Grecii au avut mulți artiști gravori care au imprimat pe monetele antice talentul lor, iar unii dintre ei au gravat pe bani și numele lor. Unii și-au gravat numele întreg, alții numai o prescurtare a numelui și alții numai inițialele.

Gravorii au trăit prin diferite cetăți și regiuni, înnobilând arta monetară, iar cei mai renumiți, identificați de numismati, ar fi următorii:

Aristoxenos	la	Metapont
Chari	„	Arcadia
Chairiôn	„	Catania
Exachestidas	„	Camarina
Evainetos	„	Camarina, la Catania și la Syracuse
Euth	„	Syracusa și la Elida
Evarchidas	„	Syracusa
Hera	„	Velia
Herakleidas	„	Catania
Ippokrates	„	Regium
Istoros	„	Thurium
Kimon	„	Himera
Kimôn	„	Syracusa, la Messina și pe monetele cartagineze ale Siciliei.
Kleudôros	„	Velia
Mai	„	Himera
Molossos	„	Thurium

HYPERION

Myr	la Agrigentum
Nevantos	„ Cydonia
Nikandros	„ Thurium
Olim	„ Arkadia
Poly	„ Metapont
Parme	„ Syracuse
Pha	„ Eritreia
Philistiön	„ Velia
Philis	„ Terina
Phrygillos	„ Syracuse
Procles	„ Catania, la Naxos
Pythodöros	„ Aptera din Creta și la Polyrhenum
Sösion	„ Syracuse
Theodotos	„ Clazomena
Tet	„ Calcidia

Până acum se observă numai nume sau prescurtări de nume, dar se găesc pe monetele grecești și numai litere izolate, care parcă sunt inițialele artiștilor gravori.

Dintre acești artiști trebuie puși ca pe cei mai talentați pe Kimon și Evainetos, cari au lucrat în Syracuse. Amândoi au gravat decadrahme cu adevărată artă.

Se crede că Kimon a lucrat înainte de Evainetos și e cel dintâi care a creiat capul nimfei Aretusa pe decadrahmele Syracusane.

Figurile gravate de Kimon sunt pline de majestate și severitate. Tipul Aretusei, al acestui celebru gravor a fost copiat în toată Sicilia, apoi în Tessalia la Larisa și în Cilicia. Se afirmă că tot Kimon a lucrat și pentru Cartaginezi.

Evainetos este rivalul lui Kimon, căci l'a întrecut în eleganță. Capul Aretusei al lui Evainetos este mai puțin sever iar coafura este mai sprintenească și mai plăcut impresio-nantă.

Alt gravor, Theodotos, care a lucrat cu mai puțină artă decât Kimon și Evainetos, trebuie totuș apreciat în lumina artei pentru frumosul său model al berzei de pe reversul banilor Clazomenei.

Sau altul, mare artist gravor necunoscut, a lucrat monetele pentru Terina, pe care se găsește o admirabilă figură de divinitate înaripată, așezată pe o amforă ținând un cadiceu în mâna dreaptă și o pasăre pe mâna stângă.

Arta gravurilor vechi este și acum admirată, sau câte odată chiar copiată. Aretusa lui Evainetos a fost inspirația unor gravuri de pe unele monete moderne și timbre fiscale.

Monetele grecești ne dau fiorii artei și multe modele, căci frumusețea acestor modele este eternă, cum o spune cu melancolie un poet citat de Ernest Babelon în cartea sa, *Les monnaines grecques*:

„ Le temps passe. Tout meurt. Le marbre même s'use.
Agrigente n'est plus qu'une ombre, et Syracuse
Dort sous le blanc linceul de son ciel indulgent;
Et seul le dur métal que l'amour fit docile
Garde encore en sa fleur, aux médailles d'argent
L'imortelle beauté de vierges de Sicile“.

Datarea. In orientul antic numerile se exprimau și prin literile alfabetului grec, astfel:

Unitățile A B Γ Δ E ζ Z H Θ

 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Zecile I K Λ M N Ξ O Π Ϡ

 10 20 30 40 50 60 70 80 90

Sutele P Σ T Υ Φ X Ψ Ω Δ

 100 200 300 400 500 600 700 800 900

Cum fiecare literă exprimă un număr de unități, de zeci sau de sute, se formează după voință, și numerile compuse
De pildă: Anul 285 se putea compune:

 ΣΠΕ, dar și ΕΠΣ
 200.805. 5.80.200

Se găsec pe monete, înaintea anilor, vorba ΕΤΟΥΣ sau și numai inițiala L a vorbei ΛΥΚΑΒΑΣ cari exprimă anii.

De pildă:

ΕΤΟΥΣ Ε, ΕΤΟΥΣ ΝΔ, ΕΤΟΥΣ ΡΚΒ

 L Ε, L ΝΔ, L ΡΚΒ

 Anii 5 Anii 54 Anii 122

Datele arătate pe monetele grecești se referă la diferitele epoci. Epoca Scleucizilor a început cu anul 312 în. Cr. Epoca lui Pompei dela anul 64 în. Cr. Epoca lui Iuliu Cesar în anul 48 în. Cr. Epoca lui August în anul 31 în. Cr.

Monetele Egiptului se mai numesc și Alexandrine și ele se datau cu anul al câtelea în care domnea împăratul.

Geografie. Monetele grecești au circulat prin trei continente și prin diferite regiuni pe care le notăm cu numerile latine.

Europa: Hispania, Gallia, Britannia, Germania, Italia, Chersonesus taurica, Sarmatia, Dacia, Moesia, Thracia, Paeonia, Mcedonia, Thessalia, Illyricum, Epirus, Acarnania,

Aetolia, Loeris, Phocis, Boeotia, Attica, Megara, Aegina, Achaia, Elis, Messenia, Laconia, Argolis, Arcadia, Creta.

Asia: Bosphorus-Cimerius, Colchis, Pontus, Paphlagonia, Bithynia, Mysia, Troas, Aeolis, Jonia, Caria, Licia, Pamphilia, Pisidia, Isauria, Lycaonia, Cilicia, Cyprus, Lydia, Phrygia, Galatia, Cappadocia, Armenia, Syria, Commagene, Cyrrhestica, Chalcidene, Palmyrene, Seleucis, Pieria, Coele-syria, Trachonitis, Ituraea, Decapolis, Phenice, Galilea, Samaria, Iudaea, Arabia, Mesopotamia, Babilonia, Assyria, Parthia, Persia, Bactriana, India Characene.

Africa: Aegyptos, Ethiopia, Cyrenaica, Lybia, Syrtica, Byzace-ne, Zeugitana, Numidia Mauretania.

Literatura numismatică greacă

Ambrosoli (S.) *Numismatica*, Milano 1898.

" " *Vocabolario per i numismatici*, Milano 1897.

Anson (L.) *Numismata graeca*, Londra 1910—1914.

Babelon (E.) *Les monais grecques*, Paris 1921.

Bartélemy (A. de) *Nouveau manuel de numismatique ancienne*, Paris 1898.

Blanchet Andrien *Les monnaies grecques*, Paris 1894.

Head (Barclay W.) *Historia Numorum*, Oxford 1911.

Imhoaf-Blumer (F.) *Monnaies grecques*, Paris 1883.

Lenormant (Fr.) *La monnaies dans l'antiquité*, Paris 1878—1879.

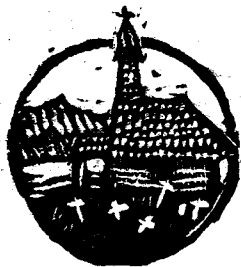
Mionet (T. E.) *Description des médailles grecques et romaines*. Paris 1807—1837, 15 volume.

C. POPESCU BĂLTENI

Corectări

În revista noastră Nr. 2 din Februarie a. c. s'au strecurat niște greșeli de tipar la *Notițele numismatice*, și deaceia rugăm pe cititori să le corecteze :

la pagina	49	să se citească	celtiberică	în loc de	celtinerică
" "	50	" "	" chanthar	" "	" chathar
" "	51	" "	" Seleucizilor	" "	" Selencizilor
" "	"	" "	" Ptolemeilor	" "	" Itolemeilor
" "	"	" "	" arameeue	" "	" ¹ armene

PREZENTU-I TOTUL PENTRU NOI

Poruncă aspră, din adânc,
Imi duce pașii, și 'n suspine
Smulge geamătul din mine
Și-l alină de oblânc.

— *Trecutul* este dureros,
In uitare să-l arunci
Ca pe-o scorbură în lunci,
Nimic în el nu e frumos.

Să crezi de-acum în *viitor*
E timp pierdut, și e păcat
S'o duci mereu într'un oftat
Cum face bietul cerșetor.

Prezentu-i totul pentru noi,
De-avem femeii și ceva bani,
Un ceas să ni-se pară ani,
Uitând neazuri și nevoi, —

Și-un vin, ca sângele de leu,
Să-l hem cu prieteni, cu streini, —
Și de-om chema și pe vecini
Îi va plăcea lui Dumnezeu.

CREȘTE IAR DUDĂUL

Ochii primăverii și-au ridicat geana
Despicând în ramuri muguri de căldură,
Mormane de nori — sprâncene de cer —
Mâniați stau gata să pornească bură.

Pe coama coșerii, în sbor de porumbi,
Fălfaie iarna gonită din sat,
Dulăii 'n ogradă se sbeague 'ntr'una
Iar vecinul pleacă grăbit la arat.

Pe lume plutește o tristețe seacă, —
La orice răscruce te așteaptă răul,
Nu mai înverzește în suflet dreptatea
Și pe oamenie crește iar dudăul.

PREMENIND VIEȚA

Mergeam încet pe drumurile sorții
Și-mi revărsam privirea 'n depărtări,
Învăluită 'n caldă boare, din senin,
Te-ai desprins aievea de prin zări,

Și-ai stat în fața mea, arătare nouă,
Potop de doruri zămislind în mine, —
Te-am închis în suflet — chilie pustie —
Să-mi crească 'n făptură mugurii din tine.

Iar înseninarea dragostilor tale
Au năpădit câmpul dorurilor mele,
Năbușind tristețea ce copleșea gândul,
Premenind o vieță cu albul din stele.

PE CETINĂ DE GÂND

Mă roade-o sete de mâini albe
Intinse lacom pe grumaz,
Să simt căldură feciorească
De catifelat obraz.

Să smulg din mine suferința
Ca iarba din răsad de flori, —
Prelung un cântec să-ți înalț,
— Cântecul lui Pan în zori —.

Să-ți fac covercă 'n mal de suflet,
Pe cetină de gând odihnă,
Să te cuprind ca rugul crângul
Și lacom să-te sorb în tihnă.

TE 'NDURĂ

Te doresc cum primăvara
Dorește cârdul de cocori,
Cum seceta dorește ploaia
Să cadă șipote din nori;

Cum doresc în larg năerii
Seninul să ridice ceața
Și cum spicul de otavă
Așteaptă rouă, dimineța, —

Așa te-aștept din nou să vii
Cu-aceeași spornică că dură,
Repetând mereu poema:
„De-atâta dragoste te 'ndură“.

CHEMARE

La margini de țară lâng'un hotar
Gândul meu vine să te împace,
Lăsând la-o parte orice amar,
Vino, iubito, sufletu-mi zace.

Adu-ți aminte ce-a fost între noi
Și cum sorbirăm, clipă cu clipă,
Iubirea topită în noi amândoi
Și de care făcurăm multă risipă.

Vino din nou în lanul plăcerii,
Lasă uitării greșeală, cămți,
Vino în toiul când înfloresc merii
Să premenim trupul cu-alte dorinți.

PRIN VÂNĂT DE CODRU

Așteaptă-mă 'n largul inimii calde
Să-ți aduc podoabă chinul despărțirii,
Prin vânăat de codru, topit în amurg,
Găsi-vom în cale poteca iubirii.

Vom merge 'nainte, trecutul uitând,
Și vom trăi clipa — un veac de plăceri —
În clocot de patimi sfinți-vom vieța
C'o rugă pornită din aspre dureri.

PE BRAȚE DE VÂNT

Am pornit în calea dorințelor tale
Să-ți aduc podoabă florile iubirii.
Cu fulgi de mătânie, risipiți în neguri,
Voi smulge iertarea crescută 'n polata
Bisericii vechi trăznită 'n altar.
In plete să-mi prinzi roșie mușcată
Să sbor năucită ca fluturii 'n Mai
Legănându-mi boiul pe brațe de vânt.

Am pornit pe calea destinului orb
Să-mi purific gândul de păcate grele,
Ispășind greșeala mândrelor fecioare
Când în nopți de vară spicul li s'a copt.

ZĂNATICA

Pe drum deșelat alerg în neștire
Muguri de zâmbet s'adun în privire
Si stelba de cântec, vrăjită în crâng,
In maldăr de vise la piept să mi-o strâng.
Un chiot din larguri, în lunga lui goană,
Să-mi cadă pe tâmpile, să m'apuce-o toană
De-a pleca nebună să-mi caut norocul
Iubirii ce-așteaptă în cale sorocul.

ZÂNELE APELOR

Pe spinări de curcubeu, zânele apelor,
In spirală de senin se dau de unda morții
Când umede seri colindă prin văi
Coborând în crai putere de magi ;
In poteci așteaptă șarpele Evei
Să-le dăruiască mărlul rumenit.
Din tufiș satirii când le ies în cale
Ele cad în tremur pe frunzar de tufe
Mângâind copita păroasă la glesnă,
Indoită 'n arc — coardă de arțar.
De lungi frământări obosite cad
Și rămân tăcute într'un cald leșin,
Apoi, despletite, se pierd prin umbrare
Răcorindu-și crinul pe malul poenii.

CUGETĂRI DIN OPERILE OAMENILOR MARI

Culese de C. ARGINTARU

Nu este cu adevărat lucru mai fericit în lume și mai folositor vieții acestia și celei viitoare, decât unirea și dragostea între frați. Și frați sunt cei de-o credință și de-o patrie.

Veniamin COSTACHE

Autoritatea și puterea sunt două lucruri deosebite: autoritatea se exercită numai moralmente și are înrăurire asupra inimii; niciodată forța sau teroarea nu izbutesc a o da: ea presupune dreptate în cel ce o exercită și respect în cel ce o suportă.

LEGOUVÉ

Toți oamenii să fie frați — zic toți cei ce n'au frați.

CHINCHOLLE

Omul este produsul educației sale.

HELVETIUS

Vrei să înspiri tinerilor dragostea pentru bunele moravuri fără a le zice mereu: fiți cumiți? Dă-le un mare interes ca să fie astfel; fă-i să simtă întreaga valoare a înțelepciunii și-i vei face s'o iubească.

ROUSSEAU

Răul societății moderne consistă în faptul că tinerii știu chimia, geodezia, pirotehnica, dar nu știu a face sacrificii de datorie, nu știu să respecte ceea ce este respectabil. Se fac astfel prezumțioși, nefolositori țării și nesuferiți. În prima etate, temelia temeliiilor este respectul pentru părinți, din care naște ideea că ceea ce ei ordonă trebuie executat; nu însă cunoscându-se cauza, ci pentru că ei sunt aceia cari ordonă.

D'AZEGLIO

Răzbunarea omului nobil este iertarea și uitarea.

SCHILLER

A face bine și a se simți înfruntat este o satisfacție regală.

ANTISTENE

Feciorii cei buni adoag și cresc numele părinților lor și-l fac fără de moarte; iar cei răi ocăresc și sting numele părinților buni.

Neculae COSTIN

Lipsa de credință religioasă s'a dovedit totdeauna o rădăcină putredă în viața popoarelor căci ea nu satisface trebuințele sufletești ale oamenilor și, de regulă, biruința este a acelora cari știu să-și păstreze sentimentele religioase.

Friederich von HELWALD

HYPERION

Tu, Doamne, știi că spre scopul meu a alerga doresc: pe Români transilvăneni din adâncul lor somn să-i deștept și cu voie către tot ce este adevărat, plăcut și bun, să-i trag.

SAGUNA

Sunt oameni a căror ură și dispreț ne face mai multă cinste decât laudele și buna-voinea lor.

OXENSTIERN

Om bun nu se bucură numai el singur de faptele sale, ci răspândește în jurul său o atmosferă de fericire pe cari o respiră toți cei ce-l înconjoară.

MANTEGAZZA

Nu este ură mai neîmpăcată decât invidia.

SCHOPENHAUER

Nu minți niciodată în fața vreunei persoane căci ai să fii nevoit să spui odată altei persoane adevărul și amândouă se vor întâlni într-o zi.

CHINCHOLLE

Noblețea și virtutea fiind de aceeași calitate, nu există altă noblețe decât virtutea.

ANTISTENE

Intocmai precum respectul cultului divin este o cauză de mărire a Statului, așa disprețuirea lui este ruina sa.

MACHIAVELLI

Onoare tuturor condițiilor omenеști onește și deci și bogătașilor! — Dar numai dacă plăcerile și fastul nu-i fac leneși și trufași.

Silvio PELLICO

Nu pot să-mi închipuesc că masele, cărora li se predică materialismul au să se abțină de consecințele lui. Dacă pentru ele nu mai există Dumnezeu, nu mai există o ordine morală în lume, nici o deosebire între bine și rău, nici conștiință; dacă nu mai există dreptate și nedreptate, ci numai plăcere sensuală, numai efectele nestrămutate și involuntare ale oarbelor materii și puteri, dacă nu mai domină decât dreptul celui mai tare în lupta pentru existență și în contra mizeriei lumеști, atunci ele au să poarte ca puteri masive aceste lupte și au să se întoarcă iarăș în starea barbară, din care omenirea nu s'a ridicat decât recunoscând bunurile și scopurile ideale și o ordine a lumеi întemeiată pe principii morale.

M. CARRIÈRE

Durerile mici vorbesc, cele mari amuțesc.

TERENTIUS

TEATRUL

U. P. B. (Uniunea pentru binefacere), șarjă în 3 acte de *Vladimir Nicoară*. Toată lumea cunoaște dorința unor femei de a se erija în ajutorarea celor necăjiți cu banii altora. De cele mai multe ori însă își însușesc, aceste nostime cucoane — au fost cazuri, chiar dese — obolul primit pentru binefacere și treburile de acest soi tind a se înmulți. O chetă pe aceste vremuri e chiar o sfidare. În general se ocupă cu societăți de binefaceri, de ocrotiri, umanitare, etc., tot femei semidocte, dornice de a se releva, cel puțin pe această cale, ca prezidente, și de a putea la serbări naționale sau în alte ocazii, unde e nevoie de un decor cu reprezentanții Instituțiilor, să fie reliefate, arătându-și mutrele diforme și languroase. Dorinți anoste de fete bătrâne, băbuște fardate, deșteptate la noi excitații și tot felul de caracude femeiești, nebăgate în seamă de mondeni. Un avocat îmi spune mai dăunăzi, că a cunoscut vreo 7—8 domnișoare și doamne avocate, toată urâte și bătrâne. Uitați-vă la toate femenistele noastre sau alte emancipate și vă lecuți pentru multă vreme de „splendorile femeii”. Într’adevăr, o femeie demnă are în vedere întâi casa ei, — copiii, soțul, familia, — și apoi restul de ocupații. Ori, o căsnicie-serioasă, cere atâta trudă încât o femeie conștientă de această menire, mai ales dacă e și frumoasă — de obicei gospodiniile sunt mai plăcute și frumoase — nu mai are vreme și pentru „Comitetele”, „Reuniuni”. Acestea sunt rezervate nevrapatelor, urâtelor și semidoctelor. Când sunt excepții, confirmă regula. Și nu fără folos *măterial* aceste specimene sunt atât de „binefăcătoare” și „dezinteresate”.

Acesta a fost motivul și al șarjei domnului Nicoară, brodată în trei acte, pline de exemple edificatoare al celor afirmate mai

HYPERION

sus. Și autorul a reușit să ne arate — ceea ce știam — că scopul acestor chete, în numele celor mulți și suferinzi, e, de cele mai multe ori, un mijloc de făcut unele afaceri, — așa cum se petrec faptele în șarja domnului Nicoară, de căpătuială.

Interpretarea acestei piesei a fost cât se poate de bună și datorită distribuției de roluri a maestrului Virgil Vasilescu, spectacolul s'a menținut. Toți actorii și actrițele au jucat frumos. Ne mărginim a releva pe domnul Irimieș care merge spre o mare dezvoltare a calităților sale scenice. Acest artist, din rolurile interpretate până acum, ne-a arătat că e unul din stâlpii comediei Naționalului clujan.

O P E R A

La operă s'au repetat, în ultima lună, spectacole vechi. S'a relevat, cu frumoase atitudini scenice, joc sglobiu și plin de tinerețe,

D-na Florica Istrati

tânăra și dragălașa cântăreață, doamna Florica Istrate. O voce caldă, melodioasă, în triluri sonore și vibrante, cu aliură ștregărească de voiciume și naivitate, această artistă își cucerește, încet și sigur, locul ce i-se cuvine pe scena Operii din capitala Ardealului. Rolurile jucate cu atâta naturaletă din *Cavaleria Rusticană*, *Ebreea* și *Frumoasa Elenă*, unde a fost fermecătoare, ne-au arătat o cântăreață stăpână pe mișcări și voce.

M U Z I C Ă

În cursul lunii Aprilie c., clujenii au avut rarul prilej de a asculta pe unul din cei mai mari violonceliști ai Italiei de azi, maestrul *Enrico Mainardi*, profesor la conservatorul „Santa Cecilia” din Roma.

Intr'o ținută aristocratică, cu gesturi simple și elegante, tână-

...
rul Mainardi a fost o apariție luminoasă pentru publicul clujan. Un program ales, cu bucăți muzicale din maeștri contemporani a făcut din acest spectacol o seară artistică neuitată.

Marele Mussolini, când ne trimite asemenea soli, dovedește, și pe terenul artei, o adâncă pricepere și menire a artistului adevărat pentru gloria nației sale.

CONFERINȚE

In cadrul *Alianței franceze*, secția Cluj, Doamna Dr. Marya Kasterska, soția distinsului nostru colaborator, domnul Petre Sergescu, prof. la Universitatea din Cluj, a conferențiat despre scriitorul francez *Henry de Monthérlant*, atât de apreciat și mai ales discutat, în lumea literațiilor de azi. Talentata poetă, doamna Kasterska, cu verbu-i clar și pătrunzător, ne-a desvăluit un Monthérlant îndrăzneț, caustic, mereu prezent în arena polemicii, iubit și respectat de amici și adversari.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CĂRȚI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MACHIAVELLI, opera, vol. II de C. Antoniaade. Volumul I, *Vieța lui Machiavelli*, a situat pe domnul C. Antoniaade printre cei mai de frunte critici biografi ai literaturii contemporane. Volumul al II-lea, *Opera lui Machiavelli*, apărut recent, ne-a confirmat această părere. Machiavelli domnului Antoniaade poate sta cu cinste printre cele mai celebre monografii literare. Recenzia detaliată a cărților rare, opere de adâncă pătrundere intelectuală, nu are nici un rost. De cele mai multe ori, prin reproducerile ce le face, scade valoarea lucrării. Operile oamenilor mari, glorie ale civilizației umane, cum a fost Machiavelli, când sunt comentate de autori ca domnul Antoniaade, trebuiesc citite pe îndelete și gustate pentru a simți toată sănătatea lor. Rostul unei recenzii sincere este de a emite o părere, bună sau rea, despre o lucrare, a unei persoane, și a recomanda-o, dacă e cazul, și cititorilor. Ce-am putea noi scrie despre frumusețea și însemnătatea lui Machiavelli domnului Antoniaade, într-o pagină, două sau chiar trei, de revistă? Recomandăm însă cititorilor noștri această lucrare, 2 volume, *Vieța și Opera lui Machiavelli* de C. Antoniaade, apărute în editura „Cultura Națională“.

ARSENIC, roman de *Sergiu Dan*. Tot din editura „Cultura Națională“ ne-a venit și romanul de mai sus al tânărului romancier, domnul *Sergiu Dan*, autorul atât de apreciat, mai ales din *Vieța minunată a lui Anton Pan*, scrisă în colaborare cu un alt tânăr și valoros romancier, domnul *Romulus Dianu*.

O ironie dulce — hai să-i zicem și amară, uneori — presărată cu fraze limpezi, într'un colorit viu, cu o acțiune dezvoltată neforțat și sincer, fac din romanul domnului Sergiu Dan, o lectură sănătoasă și plăcută. *Arsenic* e un roman scris cu pătrundere de un autor talentat care merge crescând în puterea-i de creație.

TRATAT DE FORME MUZICALE de D. Cuclin. Autorul acelei însemnate opere, *Estetica muzicală*, apărută anul trecut, cu adâncile-i cunoștințe în domeniul creator al compoziției muzicale, ne dă în acest *Tratat de forme muzicale*, reguli pentru priceperea și adâncirea temeinică a artei melodiei. Domnul Cuclin, profesor la Academia Regală de Muzică din București, e unul din mari noștri compozitori și alături de domnul George Enescu, e pedagogul muzical care îndrumază muzica românească pe făgașul artistic universal. Lucrările-i artistice ce le-a publicat și tratatele de estetică și pedagogie muzicală, cum e lucrarea de mai sus, sunt dovezi că un mare talent le-a creat.

LA SEMICENTENARUL LUI CIPRIAN PORUMBESCU și LA VORONEȘ, 1913—1914, sunt două broșuri de domnul Leca Morariu, profesor la Universitatea din Cernăuți și directorul revistelor *Făt frumos* și *Buletinul Eminescu*, publicații bucovinene.

Eruditul cercetător istorico-literar și mare folklorist, îndrăgostit de creațiile celor mai însemnați artiști ai noștri, ne dă mereu note, studii critice și biografice despre Creangă, Eminescu și Ciprian Porumbescu, câte-și trei trăind o parte a vieții lor în „dulcea Bucovină“.

Broșurile de mai sus ne arată munca cinstită și serioasă pusă în slujba iubirii de adevăr și de frumos. Tipărite cu propriile-i mijloace, fără șgomot și reclamă de getto, lucrările domnului Leca Morariu sunt prețuite de cititorii sinceri și doritori de noi cunoștințe despre scriitorii noștri renumiți.

MARȘUL ANTIREVIZIONIST, versuri de George Saravan și muzica de Alex. Serena. Frământările ungarilor pentru revizuirea tratatului de pace dela Trianon din 1919, care le-a demontat „Regatul sfântului István“, au atras luarea aminte a popoului nostru asupra vecinului provocator și fudul dela granița de Vest. S'a format și o „Ligă antirevizionistă“ și neastâmpăratului vecin certăreț și nemulțămît, i-se opune toată suflarea românească. Tineretul, sesizat și el, începe să reacționeze. Domnul George Saravan, un tânăr publicist și făuritor de versuri, în colaborare cu domnul Serena, ne-au dat *Marșul antirevizionist*, produs al provocării ungrești.

REVISTE

VIEAȚA OLTEANĂ, anale culturale, lunare, sub conducerea domnului Alex. Iacobescu, anul I, numerile 1 și 2 din Martie și Aprilie 1934. Talentatul poet craiovean, domnul Alex. Iacobescu,

scoate această inimoasă și interesantă revistă, în cetatea Olteniei. Pe lângă articolele conducătorului, semnează un studiu interesant domnul M. D. Ramură, asupra nefericitului poet altean Traian Demetrescu. Așteptăm creșterea acestei reviste pe meleagurile Olteniei plină de vigoare și sănătate românească.

SIBIUL LITERAR, revistă de literatură și cultură generală, sub conducerea domnului *Pimeu Constantinescu*, apare la Sibiu, lunar, cu material cultural și literar variat și din abundență revărsat în cele 48 de pagini în acest prim număr dublu de pe Ianuarie și Februarie c. Cunoscută fiind activitatea publicistică a conducătorului, mai ales ca traducător al marilor scriitori italieni, o socotim o publicație demnă de a fi relevantă.

SATUL și ȘCOALA, revistă pedagogică, sub conducerea domnilor D. Goga și C. Iencica, doi eminenți dascăli, cu rădăcini adânci în rostul școlii, apare lunar, cu sumarul bogat în cercetări și anchete pedagogice. Ultimul număr aprofundează probleme acute din învățământul nostru primar. Dascălimea are o bună călăuză în publicația valoroșilor pedagogi conducători.

Ș T I R I

Schimbări la Opera și Teatrul Național din Cluj. Domnului C. Pavel i s'a anulat concesiunea asupra Instituțiilor de mai sus și Ministerul a numit ca director la Operă pe domnul profesor universitar Victor Papilian și la Teatrul Național a reintregat pe vechiul director, Domnul Zaharia Bârsan.

Domnul Victor Papilian, autorul piesei ăramatice *Cerurile spun* și al romanului recent apărut *In credința celor șapte sfeșnice*, este un scriitor fecund și cu o imaginație bogată. Lucrările sale literare sunt străbătute de un suflu religios și au o adâncă moralitate. Pe lângă activitatea-i științifică din domeniul medicinei, unde a publicat lucrări mertorii, după afirmările specialiștilor, vine la conducerea Operii ardeleni, cu cinstea și demnitatea ce l'a caracterizat totdeauna. Ii așteptăm activitatea în noua Stagiune din toamnă pentru a vedea roadele personalității sale.

Domnul Zaharia Bârsan, e cunoscut de toată lumea românească, din activitatea-i literară și dramatică din ultimii 30 de ani. Fiind creatorul teatrului în Ardeal, Instituția în fruntea căreia a revenit, îi este propria-i operă. Acum, revenit prin sentință judecătorească, li s'a tăiat, credem, pofta politicienilor nemernici de a-l schimba, odată cu venirea unui partid politic la cârma Statului.

— Publicăm în fruntea numărului de față versurile proaspete și pline de simțiri delicate ale tinerei și talentatei poete Coca Farago, o apăririțe luminoasă pe cerul literaturii noastre. Fica distinsei scriitoare, doamna Elena Farago, directoarea muzeului „Aman” din Craiova, Coca Farago își croiește versul din fășiile unui suflet dornic de vieață trăită liber și frenetic în spasmul clocotitor al tinereții.